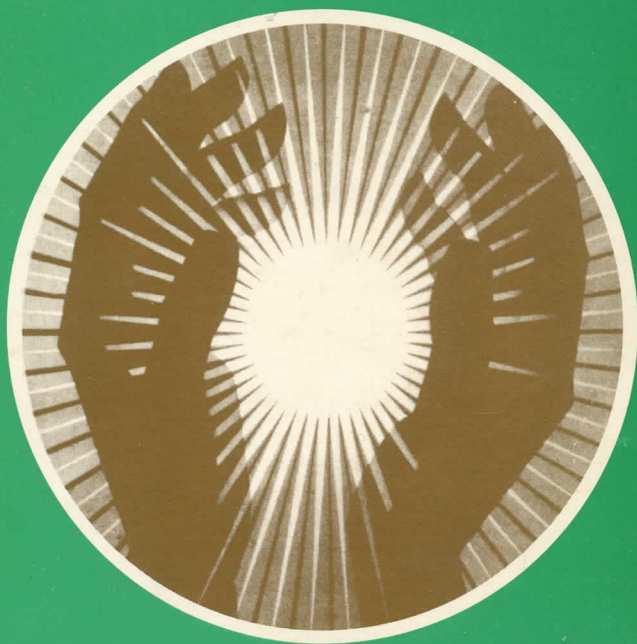

MIŠKO MIKULIĆ

ZLATNE
RUKE

21511

MIŠKO MIKULIĆ / ZLATNE RUKE

MIŠKO MIKULIĆ ZLATNE RUKE

Izdavač:

Mjesna knjižnica »Đuro Mikulić«
Donja Kupčina

Za izdavača:

Tomo Mikulić-Gajdaš

Grafičko uređenje i korektura:

Juraj Vlašić

Tisak:

»Zagrebačka tiskara«, Zagreb
Preradovićeva 21—23

MIŠKO MIKULIĆ

ZLATNE RUKE

RATAR

Na livadi svježi miris
Cvijeće, trava, korov ima,
Topli zraci sunca griju
I u znoju kosca miju.

A na njivi cvijet pšenice
Kukuruza, grahorice,
Radin ratar tu sad radi
Iz usjeva hranu vadi.

Kada klasje pšenice sazrije
Za njim se srpom žetatica vije,
Od radosti što pšenica rodi
Ona pjeva što joj godi.

Kako rađa koja od kultura
Od proljeća pa do zime,
U polju se ratar bori
Dok se u hambaru ne stvori.

U VJEČNOM STRAHU

Ratar je u vječnom strahu
Zato ima narav plahu,
Najviše se plaši klime
Poplava, suše i velike zime.

Nerodnih godina, glada
I uzaludnog velikog rada,
Bolesti, smrti i rata
Pljačke i ubojstva iz inata.

Plaši se svega — i samog sebe
U grlu ga steže i u srcu zebe,
Kosa mu siva, klonula glava
Ne živi mirno niti spava;

IGRA ZEMLJA PLAŠI

Do jučer su za zemljane
Pale mnoge glave,
A sada svi su sretni
Da je što prije ostave.

Kad teškog rada se oslobode
Kao pobjedu to slave,
Što dalje, od nje što dalje,
Da je zauvijek zaborave.

Privlači ih beton, grad
Kruh bez znoja, dubok hlad,
Bolje plaćen lakši rad,
Izvan zemlje, izvan straha.

MAJKA SINA BUDI

U voćnjaku hiža stoji,
Majka usnulog sina budi.
Ustani sine moj jedini,
Već si morao biti na ledini.

Da sipku brazdu izoreš
Spasonosno žito posiješ,
I svoje garavo lice
S jutarnjim znojem umiješ.

Da što prije zrno proklije
I nježnu biljku sunce ugrije,
Podari joj svjetlost, toplinu
Da lakše prezimi surovu zimu.

NAJDRAŽA MATI

Kao najdraža mati,
Svakom si htjela dobar život dati,
U vlastitom znoju i mucu
S žuljevima na snažnoj ruci.

Petsto hektara nitko ne radi
Neprohodni korov sam se sadi,
Gdje je nekad hrana rasla
Kosilo se sijeno i stoka pasla.

Kancelarija hranu ne sadi
U njoj se hrana ne sije,
Ona na konjaku ne klije
Ni radijatorom se ne grije.

Ona se oduvijek proizvodi
Na brazdi, kud plug i ratar hodi,
Gdje kiša pada i sunce peče
I znoj sa čela i tijela teče.

Za kancelarijom sad svi žude
Mjesečina im je najdraža mati,
Nju vole svi zaposleni ljudi
Kad im je prvog banka isplati.

STRAH OD GLADI

U svijetu nestaje kruha i mesa
Strah od gladi mnoge potresa,
Bila im prazna il' puna keša.

Kako se proizvodi hrana
Savjete rataru stalno daju,
Oni sa asfalta to bolje
Od njega samog znaju.

O rataru i njegovom radu
Odlučuje se u kancelariji u hladu,
Svi traže više hrane, kruha i mesa
Makar nestali od samoga stresa.

DRUMOVI

Drumovi, mučilišta i šumovi
Životinja pod teretom stenje,
Oprema i točak što škripi
Okreće se, spušta i penje.

Životinji od napora drhte sapi
Znoj joj se vidi na svakoj dlaki,
Para, k'o magla nad njom se puši
Pjena iz usta niz dlaku se ruši.

Umornom nogom o zemlju bije
Prašinu diže i zrakom vije,
Sagnuta joj šija i uzvik ija.

Bič puca, kožu siječe
Životinja, napred se vere,
Uzvik ija, stalno se dere.

STARAC I ZEKAN

Kad sam bio mlađan sine
Pošao sam smjelo u boj,
Protiv nepravde i tmine.

Oronulo snažno tijelo
Teško se Zekanom kreće,
I ko nekad s naporom
Usjeve u zemlju meće.

Ona mu crni kruh vraća
Bez valute traktor,
Ne može da se plaća.

ČOVJEK I KONJ

Udružio se čovjek i konj
U prošlo davno vrijeme,
Da jedan drugom olakša
Život i njegovo breme.

Zajedno su sve radili
I bolji život gradili,
Krajem ovoga vijeka
Rastanak ih obojicu čeka.

Nauka im na put stala
I čovjeku mjesto konja,
Snažnije i ekonomičnije
Radne strojeve dala.

PREDNOST TEHNICI

Nestaje ponosni konj,
Rasplodna kobila takođe.

Svako joj se čudi, divi,
Kad pored njega prođe.

Nauka je svu prednost,
Radnim strojevima dala.

Za njima ostaje gusta,
Prašina i otrovni plin.

Kad nestane masne nafte,
Na otpad će s njim.

Nestaje ponosni konj,
Rasplodna kobila takođe.

S novom radnom tehnikom,
Traktor s priključcima dođe.

KONJ I TRAKTOR

Konj stalno traktor kudi
Da je za njega prije znao,
Svijet, posao i ljudi.

Ti si nedavno iz zemlje došao
Naskoro budeš natrag prošao,
Za mene bit će hrane i vode
Popast ćeš, kad nafta ode.

Na otpadu budeš rđao i gnjio
A ja budem sočnu travu pas'o,
I na izvoru bistru vodu pio.

S čovjekom budem živio i radio
I hranu iz zemlje vadio,
Mi ćemo ostati dok voda teče
Hrana raste i sunce peče.

KUPSKA DOLINA

Kupska dolina, zelena, meka
I velika traktorska dreka,
Krase je sunčani dani lijepi
I ratar, što se pićem krijepi.

Umiljata pjesma se ori
Žuljava ruka s brazdama se bori,
Voda ih kvasi i znoj zalijeva
Kišni oblak, grmi i sijeва.

Stigla je tehnika u njena polja
Da budu još ljepša i bolja,
Donijela je tekovine progressa
Koji sve mijenja i potresa.

SMEH

Ratar je išel pored Kneje,
I čul da se negdo smeje.

To je ždrebe mamu zvalo,
Da bi mu cicu dala.

Al' mamu se to ne tiče,
Neka ždrebe prosi i viče.

Kobila svoj posel radi,
Ore brazdu de se kukuruz sadi.

KOSA

Voćnjakom trava i rosa
Gladna i žedna kosa,
Umorna zguarena leđa
I snažna stopala bosa.

Iscrpljena ruka kosu
Otkosom trave briše,
Vlažnim brusom gladi
I snagu iz tkiva vadi.

Napredan tvorac je dao
Bolji izum nije znao,
Sada joj stroj snagu
I veću brzinu dao.

KRAJ VRTA

Išao ratar kraj vrta
Kosac je tražio krta,
Jako ga je psovao
Kaj mu je livadu rovao.

Ratar je stao kraj vrta
Kosac je iskopavao krta,
Htio je da ga zaustavi
Da mu štetu ne pravi.

Ratar je stajao kraj vrta
I gledao ruvotke od krta,
Svu livadu je izrovao
Kosac je kosio i psovao.

KOSA I CIRKULAR

Otkad su upoznali cirkular
Na mnogim rukama nastao je kvar,
Ostali su manje ili više kljasti
Odrezani prsti više neće rasti.

Ni kosa ne štedi ove organe
Zaštopana otkosom često stane,
Dok je oslobode mnogi ne paze
Zato prste otkosom traže.

Traktorska kosa i cirkular
Mnogim rukama učinili su kvar,
Ostale su oštećene i kljaste
Odrezani prsti više neće rasti.

VJEČITO STREPI

Ratar stalno gleda u zrak
I prati svijetli sunčev trag,
Trava zrela, treba da je kosi
A tamni oblak kišu nosi.

Kada se sunce iza oblaka pokaže
Kosu na traktor slaže,
Stroj brekće, otkos se ruši
Dok je lijepe, žuri da suši.

Kad sunce za oblak pobjegne
Hvata ga nemir, u srcu stegne,
Trava će da prezreli i polegne.

Ratar vječito strepi nad klimom
Nauka tu mnogo ne pomaže,
Tu još prirodni zakoni važe.

ZLATNE RUKE

Peče užarena zvijezda
Tople pare se puše,
Nježne zlatne ruke
Pokošenu otavu suše.

Liječnica s rogljama
Vješto i brzo barata,
Kao da je stručnjak
Takvog seoskog zanata.

Njene vrijedne ruke
Posla se ne stide,
Jer u njemu bolji život
Progres i napredak vide.

UBOD

Pastir je išel po živice
Trn ga je u nogu piknul,
Da je od bola viknul.

Bakterije u ranu su ušle
Rana je bolela i pekla,
Noga je jako bolela, natekla.

Gnoj se u rani rojil
I bakterije množil i gojil,
Iglom ga otvaral, vadil
I ranu trpućem hladil.

NADA

Junica lijepa i mlada
Dobila je žensko ime Nada,
Popularno nekad i sada.

I priroda njenoj ljepoti
Htjela da se dostojno oduži,
I crvenobijele boje pruži.

Kao živi pokretni cvijet
Da uljepšava svoju vrstu,
I ovaj sumorni svijet.

Iz staje na pašnu livadu
Učinila je nesiguran korak,
Svaki drugi joj bude gorak.

Na posljednjem će da posrne
I lijepo tijelo na zemlju,
Nemoćno za uvijek prevrne.

MAMA GA ZVALA

Mama je malog teleka zvala
Da mu bude sisati dala,
Tužna je kod jasli stala
I po danu i noći ga zvala.

Njega su otpeljali
I za papir drugima dali,
Odveli su ga u tovionicu
A otud će u klaonicu.

Htjela je da ga traži
Da bol i tugu ublaži,
Ali su je lancem vezali
I nisu joj za malim dali.

Za utjehu ostale su joj suze
Promukao i tužan glas,
Kao iznad otvorene rake
Prave i dobre majke svake.

I nju će udes sina stići
Pištoljem će joj čelo probiti,
Mrtvu će je živi razgrabiti.

ŽEDNO BILJE (I)

Sjever k'o zimus tužno zavija,
I nemoćno bilje k zemlji savija.

Polegla je trava od kiše,
Svaki list na drvu se njiše.

Samo bijele ruže su snažne,
Stoje, kao da se prave važne.

Nadošla kiša žedno bilje poji,
Kao majka kad dijete doji.

Da se što prije razvije,
I plod za hranu dozrije.

Da nahrani sve od crva do čovjeka,
Tako je bilo i bit će do vijeka.

I DANAS KIŠA

I danas kiša s crijepa na crijep
Slijeva se u žlijeb,
List na krošnji sjeveru se otima
Vani je vlažno i zima.

Prestala je berba zrele hrane
U ove vlažne jesenje dane,
Druga ne može da se sije
Da prije mraza proklije.

U hrani je život, zdravlje i snaga
Pamet, pjesma, glazba i riječ draga,
U njoj su sva ljudska dostignuća
Sunčane staze i bespuća.

VAL

Doletio topli val
U ova cvjetna polja,
S dalekog južnog mora
Preko planina i gora.

Valja usjeve i trave
I mirisne cvjetne glave,
Nježno bilje savija
I u crnu zemlju zabija.

Put dalekog sjevera žuri
Da se dobro ohladi,
U ledenom moru okupa
I snijeg i inje da gradi.

Ugrijalo ga žarko sunce
Ugrijala ga topla voda,
Izudarale obale i hridi
I visoke palube broda.

(II) SPARNO

Danas je sparno
Teško se diše,
Trebalo bi kiše.

Da zrak osvježi
I zemlju napoji,
Bilje i usjeve goji.

Danas je sparno
Trebalo bi kiše,
Poslije nje,
Lakše se diše.

ŽEDNO BILJE (II)

Podiglo bilje žedna usta
I moli oblak da kišu pušta,
Osušio ga vjetar, toplina
Nije dovoljna vlaga iz dubina.

Podiglo bilje žedna usta
Hoće da se napije,
Ali oblak kiše ne šalje
I svojim putem odlazi dalje.

PLJUSAK

Oblak plovi, munja sijeva,
Grom udara, vjetar pjeva.

Kišni pljusak zemljom lije,
I čađave strehe mije.

Mutna voda lokve stvara,
Nizine u jezera pretvara.

Pljusak ode, sunce sinu,
I donosi nam toplinu.

NAUKA VRIJEDNA

Meteorologija je nauka vrijedna,
Ali često pogriješi tokom tjedna.

Ni danas nije bila u pravu,
Sigurno je krivo pročitala spravu.

Predvidjela je toplo i lijepo,
A ispalo je tmurno i slijepo.

Meteorologija u cijelom svijetu,
Pokret zračnih masa prati.

Ali samo za par dana može točnu,
I pouzdanu prognozu dati.

ZBOG PROGNOZE

Kiše danas neće biti
Eterom se prenosi,
Zadovoljan ratar
Sunce, toplo prosi.

Oblak tamni plovi
Kišu i gromove nosi,
A sijeno se suši
I zrela trava kosi.

Munja za munjom sjevnu
Grudi mu otvori,
I na suho sijeno
Kišu i pljusak proli.

Pokislo suho sijeno
Zbog netočne prognoze,
Ostalo u polju ili ga
Mokro kući voze.

NISU U PRAVU

Opet meteorolozi nisu u pravu
Danas je vrijeme još gore,
Nitko ne može da sije ni ore.

Kišni oblak na zemlji počiva
Kiša stalno pada, rominja,
Takovo vrijeme nikom ne prija.

Ranije je poremećaj stigao
Meteorolozi se uvijek vade,
Kada netočne prognoze grade.

Najteže je od sviju rataru
Dok sortno sjeme nije u zemlji,
A kukuruz u njegovom hambaru.

PRSA

Samo joj se naziru
Čvrsta privlačna prsa,
Već se sa pedeset konja
I oporim brazdama brsa.

Motor zaglušno brekće
Točkovi brazdama veru,
Tanjurače s tanjurima
Sijeku, dobre i teru.

Nad ljupkim tijelom
Ispušni se oblak vije,
Na zavodnu kosu i lice
Čađavi znoj lije.

Otkad metalni stroj
Prednost nad konjem nudi,
Poludjeca su postala
Sposobni i zreli ljudi.

BRAZDA

Okreće se spasonosna
Tvrda i sipka brazda,
I na gladnoj planeti
Puni sva usta prazna.

Mnogi je neće da vide
Ili se je javno stide,
Važno je da im njezin
Proizvod kroz usta ide.

Dok će zemljom sunce sjati
Dok će na njoj život cvati,
Zalivene znojem brazde
Gladnima će život dati.

SIJAČ

Bijele se pokisle brazde
Umorni ratar njima šeće,
I žuljavu ruku u torbu
Do pšeničnog sjemena meće.

Ruka ga istim ritmom vadi
Dugim brazdama baca, sije,
A svijetla i topla zraka
Njegovim čelom znoj lije.

Vjetar vlagu s brazda
U sumorni oblak podiže,
I kišni oblak do oblaka
Nad poljem sve više niže.

Oni će dati novu kišu
Da žedno zrno napoji,
I novu biljku odgoji.

SUŠA

U proljeće suša
Zrno ne klija,
Žedna zemlja svu
Zimsku vlagu upija.

Mnogi zabrinut ratar
Svaki oblak prati,
I stalno čeka
Hoće li kiše dati.

Munja sijevnu, grom
Oblaku grudi otvori,
I žednoj zemlji
Spasonosnu vodu proli.

Žedno bilje, sjemenje
Hlapljivo vodu pije,
Snažnu klicu razvija
I žile u zemlju upija.

Stabljika u vis žuri
Žuto klasje odmeće,
Zadovoljan, sretan ratar
Bujnim kukuruzom šeće.

SVUD RUPE

Poljem rupa do rupe
Među njima gole staze,
Pod zemljom hodnici
Kud miševi prolaze.

Neumorni štetočine
Travu i usjeve sijeku,
I hranu za zimu
U nastambe svoju vlijeku.

Svud tamne rupe
Zemljom zjape k'o rane,
Nad njima vrebaju
Jastrebovi i vrane.

Suho ljeto, izostale
Spasonosne obilne kiše,
Da u polju unište
Velike štetočine, miše.

PŠENICA

Pšenica stala da klasa
Gladna usta dobit će kruh,
A tijelo život, snagu i duh.

Kao dobra mati čedo
Vjetar ljulja nove vlati,
Koje će gladnima hranu dati.

Ako ih sunce ne osuši
Olujna kiša ne uguši,
I vjetar ne sruši.

Najvažnija je klima
Koja često ne štima,
I štetne posljedice ima.

Pšenica stala da klasa
Ratar zadovoljno trlja ruke,
Urod će platiti trud i muke.

RATAR SE PITA

Nabreklo klasje žita.
Hoće li uspjeti žetva,
Zabrinut se ratar pita.

Pod teretom se stabljika
Nemoćno grči, savija,
I sunčevo svjetlo upija.

Hambari bit će puni,
Bit će puna zdjela,
Od brašna ukusnog jela.

Jučer su kombajneri
Na svoje strojeve sjeli,
I prvi zreli ječam želi.

Sad su na redu druga žita.
Hoće li dozvoliti kiša,
Ratar se zabrinut pita.

NAGRAĐEN

Prva zlatna zrna
U crvenom klasu,
Snažna usta »Zmaja«
Stala su da pasu.

»Zmaj« se njivom
Polagano kreće,
Izbacuje slamu
I puni vreće.

Ratar zadovoljno
Žuljave ruke trlja,
Iako ih znoj
I prašina prlja.

Njegov je trud
Pravedno nagrađen,
Dobar urod na
Njivi je nađen.

JEDINA HRANA

Kruh miriše, hrani
I život od smrti brani,
Mnogi moraju umrijeti
Ne mogu bez kruha živjeti.

Kruh je jedina hrana
Kojeg se kroz život,
Jede skoro svakog dana.

Ratar ga kroz biljku
Iz plodne zemlje vadi,
Jednu ubere, drugu sadi
I tako cio svoj život radi.

Kruh miriše, hrani
Bez njega mozak se muti,
Jezik zapliće i šuti
A prazan želudac se kruti.

ODMOR OD ŽEGE

Pošto su žita dala obilnu hranu
Odmaraju se strništa u toplom danu,
Užarena lopta spušta se za planine
I uskoro će prijatan dah svježine.

Ugodno mirišu pokošene trave
Melodično zvoní zvonice Zoranove krave,
Muhe i komarci u rojevima na krave slijeću
Traže večeru, sišu krv, otrov u rane meću.

Bijele se nepokošene uvele trave
Kao u odmaklih godina sijede glave,
Bujni kukuruz stasa u visinu
I pokriva nepreglednu pitomu dolinu.

Strništa nakon što su dala hranu
Odmaraju od žege u srpanjskom danu,
Noga u hodu prati ih da je ne ubode
A oko u lijetu, komarce, ptice i rode.

KANCELARIJA I KOMBajn

Kancelarija i kombajn
Ne mogu da se slože,
Stalno se oko proizvodnje
I samoupravljanja glože.

Dok kombajn napornu bitku
Za obradu i dobar urod bije,
Kancelarija se njemu
Ispod podrugljivog oka smije.

Kancelarija je glava
Ima sva odlučujuća prava,
Kombajn nema što da kaže
On račun kancelariji polaže.

Dok kombajn na polju kisne
I znoj oranicama lije
Kancelarija se njemu kroz
Veliki otvoreni prozor smije.

Na svoj položaj se ne žali
I s rezultatima kombajna hvali.

Zaglibio na oranici
Kombajn do svoje osi,
Da ga iz gliba izvuče
Stao je da traktor prosi.

Četrdeset konja stalo
Da svom snagom vuče,
Ali sajla zastenja
I ko presječena puče.

Točkovi se zakopali
U duboke blatne grabe,
Četrdeset konja stalo
Da se ne muči džabe.

Još jedan snažni traktor
Sajlama za prvog vežu,
Da kombajn i jedan
Drugog iz gliba potežu.

Još je često srp u modi
Kad kombajn ne može,
Vlažnim poljem da hodi.

Da sabire, žanje i mlati
Rijetke, bujne i zrele,
Žitne, hranjive vlati.

Napušteni srp često znojem
Zaboravljene žetalice umiva,
I iscrpljuje udove i tkiva.

Na umorno tijelo ne paze
Savijenom kičmom i srpom,
Njivom zrele vlati traže.

MOTIKA

Motika je težak zanat jao
Za njeg' je samo ratar znao,
Drugog izbora nije imao.

U snažnim mu rukama sijevala
U glavi i tijelu pjevala,
I znojem zemlju zalijevala.

Sada je opet motika u jeku
Sa njom izrasli korov
Oko nježne mlade biljke sijeku.

Špricanje nije dalo rezultata
Da se što prije oslobodi,
Uzdigne, razvije i rodi.

Ona je najvažnija na svijetu
Daje život, sreću i snagu,
Svatom životu jednako dragu.

SAGNUTA GLAVA

Spojili se usjevi i trava
Svud crne i bijele mrlje,
Savita leđa i sagnuta glava
Idu za motikom koja okopava.

Visoka temperatura ne smeta
Zaprašivanje nije dalo rezultata,
Ovog promjenljivog ljeta.

Žuljava ruka mora to da prebrodi,
I s motikom borbu za usjev vodi.

BEZ HLADA I ROSE

Sa kosom je najteži rad,
Bilo jutro, rosa il' hlad.

Bolni su žuljevi od kose,
Poslije podne bez hlada i rose.

Ona posljednju snagu ispija,
I kičmu k zemlji savija.

Danas traktori kose,
Ne treba im hlada ni rose.

UKUSNA HRANA

Među usjevima ratar radi,
Motikom, krumpir vadi.

Neki stoje, čuče, kleče, sjede,
Noge ih ne slušaju, u krumpir glede.

Ništa drugo ne misle, ne vide,
Oko i ruka od jednog drugom
krumpiru ide.

On je hrana koja im treba,
Poslije nezasitnog hljeba.

On je ukusna hrana
Kao i hljeb, svakog dana.

UMORNA RUKA

Motika zemlju siječe
Umorna ruka krumpir,
Bere, u košaru ga meće
I puni prazne vreće.

Kičma se bolno savija
Višeća glava krv upija,
Noga nesigurno kleca
Dok se ne napuni vreća.

Zlatica svud poljem mili
Krumpiri su joj slatki bili,
Prašak je nije otrovao
Ratar je jako psovao.

Nađe se čak i u stanu
I traži krumpir za hranu,
Za motikom ratar se kreće
I krumpirom puni vreće.

KRUMPIR ZA JELO

Savija se umorno tijelo,
Vadeći krumpir za jelo.

Opuštena ramena se stežu,
Dok pune vreće i vežu.

Bokovi se u bedra sabijaju,
Dok ih vreće k zemlji savijaju.

Snažna leđa svemu prkose,
I pune vreće u kola nose.

SRELE SE LJEPOTICE

Srele se ljepotice cijelog svijeta,
Iz žurnala i čuvaju kukuruz ovog ljeta.
Čuvaju ga od najvećih štetočina,
Svraka, vrana i divljih svinja.

Njihova vrijednost ravna je robi,
Koja se može samo za novac da dobi.
Kuda njihovi fotosi sve ne plove,
Samo zbog reklame, slave i love.
Rasuti su po zemlji, klasu i žici,
Kao plašilo štetočinama i ptici.

Srele se zvijezde u velikom broju
I sa žurnala nude rataru golotinju svoju,
Ali to njega ništa ne zanima
Jer prečeg posla od toga ima.

PONIO GRAH

Jesenas oživjeli kukuruzi
Šušti njihovo suho lišće,
Oko i ruka stabljikom
Bere zreli grah i išće.

On je dobra i ukusna
Snažna i zdrava hrana,
Može se s apetitom jesti
Skoro svakog milog dana.

Kad prazan želudac napuni
Svako je s njim zadovoljan,
Na hranu se ne buni.

Prodaje se u svakom dućanu
I kao posebni specijalitet,
U svakom hotelu i restoranu.

Ponio urod graha ovog ljeta,
Da nije za gladne, bilo bi šteta.

PRSTI

Prsti na ratarskoj ruci
Snažni, elastični i čvrsti,
Beru grah, žuti i zreli
Kojeg budu gladni jeli.

Jutarnja rosa ga kitila
Kiša umivala i prala,
Plamena zvijezda žgala
I snažnu energiju mu dala.

Između lišća, stabljikama
Komoške k'o grozdje vise,
Na njima oko berača je stalo
I zrele prstima da uberu dalo.

BERBA KUKURUZA

Ratar na stabljici kukuruz guli
Od jedne k drugoj žuri,
Ruka s klasom umorno kreće
I stavlja ga u košare i vreće.

Što prst boli i puca, ne pazi
List obrazom reže i plazi,
Snet i kila prlja
Na tijelu i odjeći ostaje crna
mrlja.

Susretom s klasjem na sve zaboravlja
I neumorno svoj posao nastavlja,
Ono je od svega preče, u njemu nov
Kruh, sebe i svoj život sreće.

MRAZIŠTE

Otišli su sunčani dani
I došli mrazevi rani,
Vegetaciju su skratili
To su najslabiji platili.

Nježne rozgve je opržio
Vijek je njihov skratio,
To bude sve baril platilo.

I kukuruz je slabo prošao
Od kada je mraz došao,
Preko noći zeleni list
Postao je žut, uveo krut.

I cvijeće je oborilo glave
Rastanak sa životom slave,
Cvjetno polje pustoš pokriva
Ni cvijeta više nema živa.

BEZ LJUSKE

Nekad na sijelu sve je počimalo,
I završavalo u piću i jelu.

Koštice od buče bile su delikatesa,
U zamjeni životinjskog mesa.

Sa štednjaka prste peku,
Usta ih rustaju i u grlo teku.

Uz bajke, pjesme i priče,
Koga koštice opeče, psuje i više.

Sada koštice bez ljuske ne treba
da se rusta,
Samo u želudac spušta.

ŽIVJETI VOLI

U samrtnom grču
Posljednjem ropcu,
Životinja nož moli
Da joj živjeti dozvoli.

Od nasilne smrti
Svom snagom se brani,
Cvili, skiči i moli
Jer život, živjeti voli.

Život joj je mio
Život joj je drag,
I kad joj je težak
I kad joj je lak.

RAVNICA

Sad ravnica mirno sniva
Bijeli veo je pokriva,
Sad ravnica mirno leži
A nad njome tiho sniježi.

Otkad nad njom ratar bdije
Otkad na njoj žito sije,
Ona njega kruhom hrani
I od gladi time brani.

Njena ravan bijela, čista,
Pod suncem kao staklo blista,
Sad ravnica mirno sniva
I s umornim ratarom počiva.

RUPA DO RUPE

Rupu do rupe, gume buše
Kovitlaju prašinu kad puše,
Naviklima skoro da prija
Kad je dišni organ upija.

Kiša ih u lokve pretvara
I cestu neprohodnu stvara,
Pješačka noga se s njima bori
Ali često u lokvu zaroni.

Dok guma lokvama trči
Dižu se mlazovi ko šmrći,
Kad u lokvu duboku skoči
Prolaznika do glave smoči.

PAPIR

Zbog malo i puno papira
Nema trajne sloge ni mira,
On je najjači vladar svijeta
Bila stara il' nova moneta.

Papir svi vole iznad svega
On je najveći i bolji kolega,
Najveća radost, čast i slava
Najpametnija i mudrija glava.

Čarape su sada premale
Da bi u njima pare stale,
Drže ih u bankinom trezoru
I računaju kamate svaku zoru.

Nije važno da li su banknote
stare, nove
Samo nek se lova zove,
Bez pameti i bez rada
Dat će im bolji život, više
hlada.

Papir, papir, sad sve posta
Čovječnosti bilo dosta,
Sa papirom sve se mjeri
Bili prosjaci ili milijarderi.

MUTNA VODA

Mutna voda se kotrlja
 Nježnu biljku, vlaži, prlja,
 Njeno sjeme tu je palo
 Nježnoj biljci život dalo.

I u žegi da se poji
 I razvija, dalje goji,
 Da se vine u visinu
 I uljepša prirodnu milinu.

Dok korito žedno zijeva
 Crni oblak u njeg, vodu lijeva,
 Dalje plovi i kotrlja
 Na svom putu, vlaži, prlja.

SADRŽAJ

RATAR	5
U VJEČNOM STRAHU	6
ZEMLJA	7
MAJKA BUDI SINA	8
NAJDRAŽA MATI	9
STRAH OD GLADI	10
NEPROHODNI DRUMOVİ	11
STARAC I ZEKAN	12
KONJ	13
PREDNOST TEHNICI	14
KONJ I TRAKTOR	15
KONJ I TEHNTKA	16
SMEH	17
KOSA	18
KRAJ VRTA	19
KOSA I CIKULAR	20
VJEČITO STREPI	21
ZLATNE RUKE	22
UBOD	23
NADA	24
MAMA GA ZVALA	25
ŽEDNO BILJE (I)	26
I DANAS KIŠA	27
VAL	28
SPARNO	29
ŽEDNO BILJE (II)	30
PLJUSAK	31
NAUKA VRIJEDNA	32
ZBOG PROGNOZE	33
NISU U PRAVU	34

PRSA	35
BRAZDA	36
SIJAČ	37
SUŠA	38
SVUD RUPE	39
PŠENICA	40
RATAR SE PITA	41
NAGRAĐEN	42
JEDINA HRANA	43
ODMOR OD ŽEGE	44
KANCELARIJA I KOMBAJN	45
GLIB	46
SRP	47
MOTIKA	48
SAGNUTA GLAVA	49
BEZ HLADA I ROSE	50
UKUSNA HRANA	51
UMORNA RUKA	52
KRUMPIR ZA JELO	53
SRELE SE LJEPOTICE	54
PONIO GRAH	55
PRSTI	56
BERBA KUKURUZA	57
MRAZIŠTE	58
BEZ LJUSKE	59
ŽIVJETI VOLI	60
RAVNICA	61
RUPA DO RUPE	62
PAPIR	63
MUTNA VODA	64

